

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Wagner (przewodniczący)

SSN Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca)

SSN Roman Kuczyński

w sprawie z wniosku B. I.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 13 lutego 2006 r.,

zażalenia organu rentowego na postanowienie Sądu Apelacyjnego we W.

z dnia 3 października 2005 r., sygn. akt III AUa .../03,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 października 2005 r. III AUa/03 Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W. odrzucił skargę kasacyjną Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w L. od wyroku tego Sądu z dnia 3 marca 2005 r. Sad ustalił, że przedmiotem zaskarżenia jest wysokość emerytury wnioskodawcy B. I., którą zaskarżonym wyroku podwyższono przez uwzględnienie dodatkowego okresu składkowego wynoszącego 28 dni. Jest to więc sprawa o wysokość świadczenia. Organ rentowy mimo wezwania go przez Sąd do określenia wartości przedmiotu zaskarżenia nie usunął braków skargi kasacyjnej. Z tych przyczyn skarga ta podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Postanowienie to organ rentowy zaskarżył zażaleniem wnosząc o jego uchylenie. Zarzucił on, że przedmiotowa sprawa jest sprawą o przyznanie emerytury, a zatem zgodnie z art. 398² § 1 k.p.c. skarga przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia. Sprawa toczyła się w wyniku odwołań wnioskodawcy od kilku decyzji organu rentowego odmawiających przyznania prawa do emerytury. Wyrokiem z dnia 20 października 2003 r. Sąd Okręgowy w L. zmienił wszystkie zaskarżone decyzje a dalej idące odwołania oddalił. Zdaniem organu rentowego sprawa mieści się w kategorii spraw o przyznanie emerytury. Stanowisko organu rentowego znajduje oparcie w treści postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2001 r., II UZ 82/01 (OSNP 2003 nr 19, poz. 474) stwierdzającego, że w sprawie o przyznanie emerytury kasacja przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, chociażby zaskarżono wyłącznie wysokość przyznanego świadczenia

Sąd Najwyższy zważył, co następuje. Podstawą odrzucenia skargi kasacyjnej był przepis art. 498⁶ § 2 k.p.c., który stanowi, że sąd drugiej instancji odrzuci na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Organ rentowy nie uzupełnił w terminie braku polegającego na niewskazaniu wartości przedmiotu zaskarżenia, wbrew obowiązкови określönemu w art. 398⁴ § 2 k.p.c., który stanowi, że w sprawach o prawa majątkowe skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie wartości przedmiotu zaskarżenia. Fakt, że organ rentowy nie uzupełnił tego braku, nie jest w zażaleniu kwestionowany. Podniesiony zarzut dotyczy kwestii, że zdaniem skarżącego skarga nie jest dotknięta brakiem, gdyż w sprawie o przyznanie emerytury skarga taka przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia.

Zarzut ten jest nieuzasadniony. Sprawa niniejsza toczyła się na skutek odwołania wnioskodawcy od decyzji organu rentowego odmawiających przyznania prawa do emerytury. Żądanie przyznania prawa do emerytury lub renty jest roszczeniem o prawa majątkowe, podobnie jak żądanie ustalenia wysokości lub zmiany wysokości tych świadczeń. Przepis art. 398² § 1 k.p.c. stanowi, że skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach o prawa majątkowe z zakresu prawa

pracy i ubezpieczeń społecznych, w których wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych. Jednakże w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych skarga kasacyjna przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia w sprawach o przyznanie i o wstrzymanie emerytury lub renty oraz o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego. W sprawach o przyznanie emerytury lub renty skarga kasacja jest dopuszczalna niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, co nie oznacza, że strona wnosząca skargę jest zwolniona od obowiązku wskazania tej wartości. Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaganie ma charakter bezwzględny i dotyczy skarg wnoszonych we wszystkich sprawach o prawa majątkowe. Jednakże nadanie biegu skardze w sprawie o przyznanie czy wstrzymanie emerytury lub renty bez wezwania strony do wskazania wartości przedmiotu zaskarżenia nie jest uchybieniem mającym wpływ na rozstrzygnięcie, skoro dopuszczalność skargi nie jest uzależniona od tej wartości. Inaczej jest w sprawach, w których spór nie dotyczy prawa do emerytury lub renty, które to prawo zostało wcześniej przyznane, lecz dotyczy wysokości świadczenia.

W niniejszej sprawie prawo do emerytury zostało przyznane wnioskodawcy od dnia 1 września 2001 r. na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w L. z dnia 20 października 2003 r. zmieniającego decyzje organu rentowego. Organ rentowy nie zaskarżył tego wyroku apelacją i w części przyznającej emeryturę od wskazanej daty wyrok stał się prawomocny. Apelację wniósł wnioskodawca, który zaskarżył wyrok w części oddalającej jego odwołanie, żądając między innymi przyznania emerytury od wcześniejszej daty i uwzględnienia dodatkowego okresu zatrudnienia. Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 3 marca 2005 r. uwzględnił apelację tylko w zakresie tego ostatniego żądania zmieniając zaskarżony wyrok w ten sposób, że do wysokości emerytury przysługującej wnioskodawcy od 1 września 2001 r. doliczył okres składkowy od 22 grudnia 1981 r. do 10 stycznia 1982 r. W pozostałej części apelacja wnioskodawcy została oddalona.

Organowi rentowemu przysługuje prawo wniesienia skargi kasacyjnej tylko od tej części wyroku, w jakiej została uwzględniona apelacja wnioskodawcy. Orzeczenie to dotyczy wysokości emerytury, którą Sąd Apelacyjny podwyższył w związku z wydłużeniem okresu składkowego w stosunku do okresu

uwzględnionego przez Sąd pierwszej instancji. Zaskarżenie tego orzeczenia skargą kasacyjną oznacza, że wnoszący skargę kwestionuje ustaloną przez Sąd drugiej instancji wysokość emerytury żądając jej obniżenia – oddalenia apelacji wnioskodawcy także w tej części. Pogląd wyrażony w powołanym w zażaleniu postanowieniu Sądu Najwyższego, że w sprawie o przyznanie emerytury kasacja przysługuje niezależnie od wartości przedmiotu zaskarżenia, chociażby zaskarżono wyłącznie wysokość przyznanego świadczenia, jest dyskusyjny, jednak niezależnie od tego, nie ma on zastosowania w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji. Przedmiotem skargi nie może więc być inne żądanie niż przedmiot orzeczenia sądu drugiej instancji niekorzystnego dla strony wnoszącej skargę. Przyznanie prawa do emerytury nie było przedmiotem postępowania przed Sądem Apelacyjnym, gdyż w tym zakresie wyrok Sądu pierwszej instancji uprawomocnił się. Przedmiotem sporu w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym była wysokość przyznanego świadczenia. W takiej sytuacji dopuszczalność skargi uzależniona jest od wartości przedmiotu zaskarżenia a obowiązek określenia tej wartości obciąża stronę wnoszącą skargę. Niedopełnienie tego obowiązku stanowi brak formalny skargi, a skutkiem nieusunięcia braku w zakreślonym przez sąd terminie jest odrzucenie skargi. Zaskarżone postanowienie jest zgodne z tymi zasadami.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.